

Fałszywe współczucie

W opozycyjnej prasie codziennej pojawiły się już alarmujące notatki i artykuły na temat wzrastającego bezrobocia.

Nikt, oczywiście, nie zamierza negować, że bezrobocie wzrasta. Przeciwnie: cyfry, na których opierają się „alarmy” prasy opozycyjnej — są to właśnie cyfry urzędowe.

Ale wzrost bezrobocia w obecnej porze roku jest zjawiskiem stałym i dla nikogo nie mógł być niespodzianką. Kończą się roboty budowlane, ustają roboty sezonowe przy sprzecie okopowych, zamierają roboty ziemne. — Nic dziwnego tedy, że ilość bezrobotnych wzrasta.

Zjawisko to powtarza się co roku. Znane ono było i przed wojną, w tych „lepszych” czasach, gdy słowo „kryzys” było niemal nieznanym, gdy nikt nie prowadził statystyki bezrobotnych i żadna instytucja publiczna, prócz towarzystw dobroczynności, nie poczuwała się do obowiązku zainteresowania się ich losem. W czasie największego rozwoju ruchu budowlanego w takiej np. Burzawie — murarze, cieśle i pewna część stolarzy zostawali na zimę bez roboty. — Niektórzy z nich imali się innego fachu, inni żyli z oszczędności minionego sezonu, jeszcze inni cierpieli nędzę lub żyli z zarobków przypadkowych. — Podobnie było i we wszystkich innych skupieniach ludzkich. W pańskich najlepiej zorganizowanych i najbogatszych bezrobocie było i jest zjawiskiem poniekąd stałym: — zawsze bowiem pewna ilość robotników, przechodząc od jednych zajęć ku innym, przez pewien czas pozostaje bez pracy. Na tem właśnie oparte są wszelkie systemy ubezpieczeń od bezrobocia, przyjęte na kontynencie Europy i w Anglii.

Oczywiście, — w czasach obecnych bezrobocie przyjęło w całym świecie rozmiary dotychczas niebywale, i jakkolwiek w Polsce liczba bezrobotnych jest mniejsza zarówno cyfrowo, jak i proporcjonalnie aniżeli w innych krajach, to jednak nikt nie twierdzi, że bezrobocie u nas obecnie jest zjawiskiem „normalnym” i że liczba jego nie powinna nas napelnić troską.

Przeciwnie, — czynniki kierownicze w Państwie, przewidując wzrost bezrobocia w sezonie późnojesiennym i zimowym; który trwać będzie aż do końca marca, zawczasu pomyśleli o zmobilizowaniu sił do walki z tem złem i o przygotowaniu środków ku jego łagodzeniu.

Jeszcze latem wydane zostały rozporządzenia p. Prezydenta Rzeczypospolitej wprowadzające pewne opłaty

na rzecz bezrobotnych. — Przed paru tygodniami rozpoczął swą działalność Narodowy Komitet Funduszu Bezrobocia, którego zadaniem jest zmobilizować siły społeczne i pobudzić ofiarność publiczną do gromadzenia ofiar dobrowolnych w celu — łagodzenia skutków bezrobocia.

Cóż uczyniła opozycja? Milczała ona, gdy wiosną i latem źródła urzędowe publikowały cyfry, wskazujące zmniejszanie się bezrobocia. Organy prasy opozycyjnej prosto nie podawały tych cyfr do wiadomości publicznej.

Obecnie — przypomniały sobie one o danych urzędowych bezrobocia, gdy wskutek przyczyn naturalnych dane te wskazują wzrost bezrobocia. Zjawisko to daje powód do „alarmistycznych” artykułów, dyktowanych rzekomo... „współczuciem” sfer opozycyjnych dla bezrobotnych.

Ale te same opozycyjne organa prasowe, alarmujące na temat wzrostu bezrobo-

cia, sabotują konsekwentnie i wytrwale akcję pomocy bezrobotnym, organizowaną przez czynniki rządowe.

Ani jednej wzmianki o tej akcji nie, widać na szpaltach prasy opozycyjnej, ani jednego artykułu, wyjaśniającego potrzebę przyścia z pomocą bezrobotnym ze strony warstw zamożniejszych.

Rzekome „współczucie” dla bezrobotnych ze strony opozycji jest tedy pospolitą demagogią, szukającą wszelkich pozorów i pretekstów do „oskarżania” rządu i rzucania mu kamieni pod nogi.

Nikogo jednak ta fałszywa gra nie zdziwi, a najmniej chyba — samych bezrobotnych.

Gadanie i biadanie opozycyjne — a realna i planowa akcja rządu w kierunku walki z bezrobociem, to dwie rzeczy tak zasadniczo od siebie różne, że rozszalenie wartości ich, obu i rozróżnienie ich od siebie nie jest dla nikogo kwestją trudną.

O akademii, rocznicy, poezji i wódce

Wywiad z wic.-prez. [Związku Literatów w Lublinie, p. J. Czechowiczem]

W pokoju poety jest dużo książek. Na ścianach rysunki i obrazy, wśród których zwraca uwagę święta głowa, praca J. Wdzy. Poza tem na stołach, drebiany artystyczne, statuetki rzeźbione, prymitywne świeczniki, posążek, roboty J. S. Miklaszewskiego. Na dopelniają piękne makaty wileńskie i nowogrodzkie: ponsowa, szlota i szara.

— Chciałbym usłyszeć od pa na coś o Związku Literatów, jego celach i pracy.

— Związek nasz jest związkiem zawodowym. Ma na celu raczej ułatwienie pracy i propagandę poezji niż sprawy zawodu w ścisłym tego słowa znaczeniu. Półroczna działalność Związku sprowadza się do akcji wydawniczej i propagandowej. Wydaliśmy 3 książki: B. L. Michalskie „Wczoraj”, F. Arnsztajnowej „Duski” i W. Kasperskiego „Fa le mojej rzeki”. Poza tem odbyliśmy dwa wieczory poetyckie na prowincji w Chełmie i Kraśnymstawie.

— Co robi związek obecnie? — Przygotowujemy na dzień 27 b.m. walny zjazd członków, oraz na dzień 28 b. m. wielką Akademię ku czci Wyspiańskiego. Na grudzień planujemy wieczór poetycki w Lublinie, wypad do Zamościa oraz wieczór dyskusyjny.

— Co będzie przedmiotem obrad? — Sprawozdanie z dotychczasowych prac, plany na przyszłość oraz kwestja oparcia Związku o instytucję nadrzędną latniej projekty przystąpienia do warszawskiej centrali Związków Literatów, oraz przystąpienia do Lub. Tow. Przyjaciół Nauk, przy którym Związek Literatów pracował by jako organizacja autonomiczna. Ten ostatni projekt jest w chwili obecnej u samorządu centralnego „spraw kultury” w Warszawie, który przy Tow. Przy-

Nauk. O ile mi wiadomo, ku takiej unji dają również Biblioteka im. Łopacińskiego oraz Muzeum Lubelskie.

— Wspomniał pan o akademii z okazji 25 lecia zgonu sułtana „Wyzwolenia”. Jak ułożono program uroczystości?

— Akademię pomyślano jako pewną całość skonstruowaną, mój więc w przenośni, na łuku od mroku do światła. Zacznie ją marsz żałobny i zakończy „Sonata Wiosenna” Beethovena.

— Czy to prawda, że w akademii wezmą udział p. A. Radzka i P. Lewicki?

— Tak, to prawda. Nie mogę jednak udzielić pani informacji co do ich programu. Właśnie ustalamy te rzeczy.

— Teraz kilka pytań ogólnych. Co pan sądzi o współczesnej poezji polskiej?

— Pytanie jest zbyt ogólnikowe. Mógłbym na nie odpowiedzieć omówieniem tych poetów których cenię: Bielskiego, Gałczyńskiego, Czuchnowskiego, Ważyka. Bardziej słuszne byłoby mówić o prądach niż o ludziach.

Ale i jedno i drugie nie dąłoby się zakończyć przed północą.

— Jak pan ocenia grupę „Ska mandra”?

— Nie wiem dlaczego pani specjalnie o nią pyta. Grupa ta ka sama jak każda inna i tak samo jak wiele innych oparta na fałszywym założeniu twórczym.

— Sądzę jednak, że ceni pan przynajmniej niektórych poetów z tej grupy?

— Cenię Tawimę, jako jedynego pioniera poezji w tej grupie, Lechonia zaś, jako przyjaciela Horcycy.

— A Słonimski? — Owsem, czytuje w „Wiadomościach” Kroniki Tygodniowe z których da się wyciągnąć wniosek: dowiec nie zaistniał intelektu.

— A Inni poeci „Ska mandra”? — O niektórych możnaby powiedzieć, że „głoga jest też borem

Wielką akademię ku czci Wyspiańskiego

organizuje Lubelski Związek Literatów

W dniu 28 listopada 1908 roku zamknął oczy na wieki największy polski poeta doby romantycznej, Stanisław Wyspiański. Zaj kilka dni obchodzie będziemy dwudziestopięcioletcie tego zgonu.

Właściwe uroczystości tego obchodu już się rozpoczęły. We wszystkich miastach Rzeczypospolitej z Krakowem, jako ojcystym miastem Wyspiańskiego, na czele, powstały Komitety, które przygotowały programy obchodu.

W Lublinie akcja zorganizowania obchodu zainicjowana została samorzutnie.

Lubelskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk w dniach wczorajszym i onegdajszym zorganizowało odczyty o Wyspiańskim i jego twórczości, zaś teatr lubelski za kilka dni wystawi jedno z jego dzieł dramatycznych.

Kulminacyjnym punktem powyższego obchodu będzie wielka akademie, zorganizowana której podjął się nowoorganizowany lubelski Związek Literatów.

Akademię ta odbędzie się w nadchodzący piątek w dn. 28 listopada br. o godzinie 8-jej wieczorem w sali Towarzystwa Muzycznego.

Będzie ona mieć inny cokolwiek charakter, aniżeli mijały wie tego rodzaju imprezy. A więc przedewszystkiem organizatorem jej chodzi nie o zorganizowanie uroczystości żałobnej, ale przez odpowiedni dobór programu i przygotowanie do niego materiałów, o wydobycie i podkreślenie nieśmiertelnych wartości będących wykładnikiem Zycia i Sztuki.

Poza słowem wstępem, refleksywnym p. Józefa Czechowicza, deklaracją wierszy Wyspiańskiego oraz recytacją utworów na tę akademię przez lubelskich poetów przygotowanych, wielką atrakcją dla jej uczestników będzie recital skrzypcowy i fortepianowy pp. Anity Romanowskiej-Radzkiej i Pawła Lewickiego.

Dalsze szczegóły podamy w następnym numerze.

Budżet dodatkowy lub pożyczka

na sesji parlamentu angielskiego

LONDYN, 21.11. Chcąc, otwierając się sesji parlamentu, omawiać przedewszystkiem sprawy wewnętrzne, jednakże od początku już zagadnienie długów będzie demonstrować.

Przed tygodniem kilka miarodajnych nie wątpili w przyjęcie przez Stany Zjedn. propozycji odroczenia spłaty raty grudnia wuj, dzisiaj jednakże przeważa

stanowisko wyczekujące w związku z wiadomościami, czytamy waniemi codziennie ze St. Zje dnoczonych.

Budżet roku bież. nie zawiera żadnych kredytów na grudniową ratę, w konsekwencji przeto, jeżeli spłata ma być dokonana, trzeba będzie uchwalić bądź budżet dodatkowy, bądź też odważyć się do pożyczki.

Koncerty Padarewskiego we Włoszech

TURYŃ, 21.11. Koncerty Ignacego Padarewskiego są istnym triumfem sztuki polskiej we Włoszech. Znany muzyk i kompozytor został przez publiczność turyńską przyjęty równie owacyjnie, jak przez publiczność medjołańską, a krytyka

jednogłośnie podkreśla młodzieńczą energję wykonania wielkiego mistrza tenów Krytyk „Gazetta del Popolo” twierdzi, że wykonanie utworów Chopina i Schuberta jest zdumiewająco doskonałe.

Podróż Trockiego

PARYŻ, 22.11. Wczoraj o godz. 13.30 statek włoski „Praga”, wiozący Trockiego, zatrzymał się na pełnym morzu naprzeciw Marsylii.

Motorowa łódź obserwacyjna, wioząca przedstawicieli władz bezpieczeństwa, zbliżyła się do okrętu, z którego wysiedli Trocki i jego żona, oraz trzech towarzyszy mu przyjaźni. Łódź skierowała się szybko ku brzegowi, gdzie oczekiwał przyby-

łych samochód władz bezpieczeństwa, który odwiózł Trockiego natychmiast w kierunku Lionu, skąd Trocki ma się udać podległym przez Paryż do Kopenhagi.

Zanim Trocki wsiadł do samochodu, oświadczył jednemu z dziennikarzy, że podróż jego niema żadnego celu tajemniczego i dziwi się bardzo, że opinia publiczna faktem tym do tego stopnia się zajęła. Trocki stwierdził, że 4 lata swego pobytu w Turcji poświęcił na napisanie historii rewolucji rosyjskiej. Praca ta jest ukończona. Obecnie udaje się on do Kopenhagi na zaproszenie studentów tamtejszego uniwersytetu, celem wygłoszenia odczytu na temat „Co to jest rewolucja październikowa”.

Trocki zastrzeżę się, iż nie ma żadnych celów propagandowych, a odczyt będzie miał charakter czysto naukowy. Po wygłoszeniu odczytu, Trocki zamierza powrócić ponownie do Turcji.

Już po odjeździe samochodu w kierunku Lionu okręt „Praga” zawinął do portu w Marsylii, gdzie był oczekiwany przez liczną publiczność, oraz sline posterunków bezpieczeństwa. Wśród oczekujących rzęsko manifestów, w których o wezwaniu Trockiego wywołano wielkie rozczarowanie.

bożym, ale nie należy jej nadużywać. Nazwisk nie wymieniam.

— Jak się pan zapamiętuje na przyszłość nasze poezji?

— Widzę że przyszłość w kierunkach propagowanych przez krakowską „Linję”, wileńskie „Piony” i lubelskie „Barykady”.

Miałem ochotę porozmawiać jeszcze o teatrze, Jasińskim, sprawie Miłomira-Przemyskiego z redakcją „Zetu”, o kwestjach prasowych w Lublinie, ale powstrzymałem mnie od tego” wgląd na czas poety. Na zakończenie pyta:

— Co pan powie o polskiej polityce gospodarczej?

— Ano, wódka staniała...

— ?

— Dobra wódka nie jest złe — powiedział sentencjonalnie ścisła, jak mi doła na potęganie

